

FOUNDATION for **F**REEDOM and
DEMOCRACY in
RWANDA

Jaarverslag 2024

Voorwoord

De afgelopen jaren hebben wij ons voortdurend ingezet om onze doelstellingen van de FFDR te behalen.

In 2025 is het 15 jaar geleden dat oppositieleider Victoire Ingabire in Rwanda werd aangehouden en gevangen gezet, omdat zij de politieke strijd aanging met de huidige president Kagame. Na een langdurig politiek proces en een veroordeling tot 15 jaar gevangenisstraf werd zij, onder druk van de internationale gemeenschap, na 8 jaar vrijgelaten.

Het betekent niet dat zij vrij is. Er is en was in 2024 dagelijks druk en dreiging vanuit de overheid; Victoire Ingabire kan en kon niet vrij reizen, ook niet naar familie in Nederland toen dat uitdrukkelijk gewenst werd.

Het is wrang dat oppositieleider Victoire Ingabire “nog steeds wordt vastgehouden” in Rwanda en het regiem mooi weer speelt met de Formule 1 en het WK Wielrennen van 2025. En alle belanghebbenden en leiders van de wereld lachen gezellig mee of benutten de dollars die de evenementen hen opleveren.

Wij zullen ook in 2025, bij de start van het nieuwe jaar, om extra aandacht vragen voor de positie van Victoire Ingabire en de politiek blijven benaderen.

maart 2025,
Frans Zwanenburg, voorzitter

De sportwereld op zijn kop: WK-wielrennen 2025 in Rwanda

Doelstelling

De stichting FFDR (Foundation for Freedom and Democracy in Rwanda) is in 2009 opgericht. Zij heeft tot doel samen te werken met en steun te verlenen aan personen en organisaties die:

- vrijheid, verdraagzaamheid en gerechtigheid in Rwanda bevorderen,
- de sociale en economische stabiliteit van Rwanda bevorderen,
- de Rwandese bevolking informeren over staatsinrichting, politiek, burgerrechten en -plichten,
- open, transparante en democratische verkiezingen in Rwanda mogelijk maken.

De stichting werft daarvoor fondsen in Nederland en daarbuiten.

De stichting beoogt niet het maken van winst.

Het bestuur heeft zich tot taak gesteld om financiële middelen te verwerven voor proces- en publiciteitskosten. Zij zet zich in om de situatie van oppositieleider Victoire Ingabire zo breed mogelijk onder de aandacht te brengen en zal zich beperken tot de humanitaire kant van de zaak van Victoire.

Bestuur

Frans Zwanenburg is voorzitter van de FFDR: verslaggeving en correspondentie worden waargenomen door Marianne Vink; Régine Uwineza is penningmeester, Clément Hirwa ondersteunt het bestuur op het gebied van de Sociale Media. Postadres is Tiendweg 16, 2871 AC Schoonhoven.

Ontwikkelingen rond Victoire

Haar openhartige interview met de BBC, in aanloop naar de presidentsverkiezingen in Rwanda, zorgt voor veel aanvallen op sociale media in Rwanda. Diverse ambassades hebben gereageerd naar de Rwandese Overheid; daarmee is voorkomen dat Victoire weer zou worden opgepakt.

Victoire vraagt een visum aan om bij de 80e verjaardag van Thérèse, haar moeder, aanwezig te kunnen zijn en haar gezin te bezoeken, ze krijgt geen reactie.

Ook via het Afrikaanse Hof voor de rechten van de mens wordt druk uitgeoefend om aan Victoire een visum te verstrekken.

In Rwanda is het gebruikelijk dat 5 jaar na het verlaten van de gevangenis alle burgerrechten worden teruggegeven. Dit geldt niet voor Victoire.

Tijdens de campagne voor de presidentsverkiezingen haalt president Kagame fel uit naar Victoire en uit in de media bedreigingen. Haar advocaten vragen de president in een brief zijn woorden terug te nemen. De Nederlandse ambassade steunt haar waar dat kan.

Een brand in de woning van **Thérèse** in augustus heeft voor veel zorgen geleid in de familie. Na een verblijf in het brandwondencentrum Beverwijk komt zij in een revalidatiecentrum.

Inmiddels is de schade aan haar woning weer hersteld en is zij terug naar huis. Haar situatie vraagt veel zorg omdat haar rechterhand nog niet volledig is hersteld. Therapie, thuiszorg de familie en leden van de kerk waarvan zij lid is, zorgen voor haar. Het politieonderzoek is inmiddels afgerond.

In het kader van **Internationale Vrouwendag** wordt op 16 maart in Brussel de Victoire Ingabireprijs 2024 uitgereikt aan:

Nicole Ndongala Nzoiwidi, een Spaanse mensenrechtenactiviste van Congolese afkomst,

Françoise Germain Robin, een Franse journaliste en aan

Deo Namujimbo, een Frans-Congolese journalist.

De prijs wordt toegekend aan een natuurlijke of rechtspersoon die zich door zijn/haar werk op vreedzame wijze heeft onderscheiden op het gebied van de bevordering van democratie, vrede, vrijheid van meningsuiting en eerbiediging van de mensenrechten, en die een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de toenadering tussen de volkeren door middel van dialoog, respect voor de menselijke persoon en sociale rechtvaardigheid, met als doel de levenskwaliteit van de bevolking van het gebied van de Grote Meren in Afrika te verbeteren.

Op 14 oktober wordt in Brussel **de jaarlijkse Ingabiredag** gehouden. Victoire heeft haar toespraak van tevoren toegestuurd. De belangstelling voor deze dag is groot.

In december krijgt Victoire de **Prix internationale pour la Liberté 2024** toegekend voor haar inzet voor vrede en vrijheid. Zij is heel blij met deze erkenning voor haar werk. Maar hiermee neemt de druk toe. In een toespraak voor de Rwandese Tweede Kamer zegt de president dat zij dood moet.

Het is haar schuld dat o.a. zijn rol op het internationale toneel is uitgespeeld. Inmiddels hebben de buurlanden van Rwanda zo goed als allemaal hun grenzen gesloten. De media gaan door met lastercampagnes.

De president van Rwanda moest in Angola een verdrag ondertekenen om de oorlog met Congo te beëindigen. Hij is niet gegaan.

Activiteiten

1F-procedure

Naast Thérèse zijn er in Nederland meerdere mensen van wie het Nederlands staatsburgerschap wordt afgenomen. Ook zij hebben dan geen status meer, geen inkomen en geen papieren. Terugsturen naar Rwanda doet de rechtbank niet, te gevaarlijk voor deze mensen. Maar een aantal mag hier niet blijven. Zo belandt men in de illegaliteit.

De Nederlandse overheid blijft zoeken naar bewijzen en mogelijke getuigen uit Rwanda zodat mensen kunnen worden aangeklaagd.

Samenwerking

We werken dit jaar samen met andere organisaties als FDU, JAMBO en RifDP als het gaat om brieven naar de politiek en andere belangrijke autoriteiten.

Fotoclaim

Op het adres van de vorige voorzitter komt een claim binnen van Reuters voor het gebruik van een foto voor onze video's. De maker van de foto, een Rwandees fotograaf, vraagt een vergoeding voor het gebruik van zijn opname. We besluiten om alle foto's van de website te halen en in het vervolg alleen te werken met foto's die we zelf hebben gemaakt. Bij de KvK worden onze juiste gegevens nu doorgevoerd; we informeren naar een verzekering voor persoonlijke bescherming tegen aansprakelijkheid in journalistieke en media gerelateerde zaken.

Koninklijke Nederlandse Wieler Unie

Het lukt ons een afspraak te maken over het WK-wielrennen in 2025 met de directeur van de KNWU en de voorzitter van het bestuur. Het is een plezierig en informatief gesprek. Men ziet geen noodzaak voor een vervolg-contact. Onze zorg over de mensenrechten worden doorgesproken met NOC/NSF en genoteerd. Men heeft ook contact gehad met mensen uit Rwanda en die stimuleren juist om naar dit prachtige land te komen, "een geweldige omgeving om te koersen". Wij antwoorden dat wij doorgaan met het onder de aandacht brengen van het WK-wielrennen 2025 in relatie tot mensenrechten, geen persvrijheid, geen oppositie.

ZIN-Cordaid

In het kwartaalblad van Cordaid staat een lovend artikel over Rwandese boeren. Wij sturen een brief aan de directeur van Cordaid met de vraag om een gesprek. We krijgen geen reactie.

Pleingroep

In mei hebben we in den Haag een koffie-afspraak met de vrijwilligers die altijd naar het Plein kwamen om te demonstreren. Het is goed elkaar weer te zien.

Politiek en Media

In 2023 wordt in Engeland een noodwet voor goedkeuring gestuurd naar het Hoger Huis om **vluchtelingen te transporteren naar Rwanda**. Door het aanpassen van deze wet heeft premier Sunak een meerderheid gekregen om zijn plannen uit te voeren. Het eerste dat de nieuwe Engelse premier Starmer doet, is deze wet terugdraaien.

We schrijven aan **Pieter Omtzigt, NSC**, en zijn woordvoerders en voegen als bijlage het ambtelijk rapport en het verslag van Human Rights Watch toe. Met één van de beleidsmedewerkers hebben we een afspraak op 10 juni. Het gesprek is teleurstellend. De beleidsmedewerker zegt dat de overheid niets kan doen, van de 1F-procedure is hij niet op de hoogte. Wij geven een brief van Victoire aan hem met de vraag deze te overhandigen aan de heer Omtzigt.

Paul Schilder van de PvdA maakt excuses dat hij nog geen contact met ons heeft opgenomen. De reden is dat binnen de partij de verdeling van beleidsmedewerkers nog gaande is. Helaas krijgen wij geen reactie meer. Dit geldt ook voor andere partijen waarmee wij in gesprek willen gaan. Niemand reageert.

Dit jaar wordt herdacht dat de **genocide 30 jaar** geleden plaatsvond. Wij sturen brieven naar de voorzitters van de 1e en 2e Kamer. Deze brieven zijn mede ondertekend door FDU, Jambo en RifDP. De voorzitter van de 2e Kamer, Martin Bosma, antwoordt dat hij in zijn rol als voorzitter niets voor ons kan doen. Hij stuurt de brief door naar de Vaste Kamercommissie bui.zaken. We krijgen geen reactie van de 1e Kamer. Diverse kranten besteden meer en minder genuanceerd aandacht aan de herdenking.

Media

NRC-Handelsblad zet samen met zestien internationale media, onder leiding van onderzoeksconsortium **Forbiddende Stories**, het onderzoek voort naar bedreiging dat journalist Ntwali was begonnen voordat hij werd vermoord. Er worden veel mensen geïnterviewd, waaronder de bestuursleden van de FFDR. Het wordt uiteindelijk een reportage die tegelijkertijd in diverse landen wordt gepubliceerd. Hier in Nederland zal het in het verlengde staan van de uitzendingen van Zembla.

Crèche Intango

De crèche telt op dit moment 78 kinderen. Dankzij de donaties krijgen alle kinderen 's middags melk. De crèche helpt kinderen van ouders met een lager inkomen, die zich de openbare crèche niet kunnen veroorloven. Dit biedt toegang tot het basisonderwijs. In Rwanda kun je alleen naar de basisschool als je op de crèche hebt gezeten omdat de kinderen daar de basisvaardigheden leren (hygiëne, rekenen, lezen etc.). De uitdagingen van de crèche zijn onder andere: hoe komen we aan warm eten voor de kinderen.

Door de sluiting van de grenzen met de buurlanden is het leven duur geworden in Rwanda. Mensen die in de grensregio wonen, kunnen niet meer naar hun werk in Oost Congo en hebben geen inkomen. De vele soldaten in de regio maken het leven onveilig, onrustig en instabiel. Gelukkig kunnen de kinderen nog steeds naar de crèche komen, ook al ligt die vlak bij de grens met Congo.

De herkozen president van Congo spreekt zijn zorgen uit over de rol van Rwanda/Kagame in de regio. Amerika blijft Rwanda steunen; de VS heeft veel in het land geïnvesteerd.

Voorlichting

Het **informatiebulletin** verschijnt dit jaar 4 keer. Het wordt gestuurd aan belangstellenden, Hart van Holland, Omroep Zuidplas en kerken in Zevenhuizen/Moerkapelle, Oegstgeest en Katwijk en staat op onze website. We starten met het maken van **korte kritische filmpjes** over het WK-wielrennen. De filmpjes worden verspreid via de sociale media, aan belangstellenden die ook het Informatiebulletin ontvangen en ze staan op onze website.

Sociale Media

Website: Clément houdt de website bij. Alle informatie die van belang is wordt op de site gezet: onze activiteiten, reportages, films, belangrijke berichten uit de pers, websites voor informatie, boeken over Rwanda, petities etc.

Financiën

Dankzij de donateurs zijn wij in staat ons financiële steentje bij te dragen voor de missie van Victoire Ingabire en voor haar veiligheid. Daarnaast vragen wij vrijwillige bijdragen/donaties voor de crèche Intango.

Vergaderingen

Het bestuur komt in het verslagjaar zes keer bijeen: 22 januari, 4 maart, 29 april, 23 augustus, 11 november en 16 december. Daarnaast is er veel contact en overleg via app, e-mail of telefonisch.

Financiën

De Stichting heeft een bankrekening specifiek voor steun aan Victoire Ingabire (publiciteits- en proceskosten). Deze rekening wordt ook gebruikt voor donaties voor de crèche Intango in Kigali.

Contact

Stichting FFDR
Celebesstraat 28
2341 XJ Oegstgeest
Email: hazwaan@live.nl / pieroen46@gmail.com
Website: www.ffdr.nl
Facebook: ffdr
Instagram: @ffdr.nl